

1481 1. Beh. af Lovf. om Forandr. af Korntiende til Pengeyd. est. Kapitelstaxt.

1482

Judenrigsministeren: Jeg tror, at det ærede Medlem svæver i nogen Misforstaaelse med Hensyn til, hvad jeg udtalte; thi der kan dog ikke være mindste Tvivl mellem os om, at den Transaktion, jeg nævnte, det, at en Mand bortforpagter eller bortfælger sin Tiende, som han modtager in natura, for flere Aar, er en ren privat Transaktion, saa privat, som overhovedet en Transaktion i Verden kan være. Netop af den Grund, at det er en rent privat, lovlig Transaktion, er det, at jeg gjør den Paaastand, at man ved den Afløsning, her skulde finde Sted — thi det er flet og ret en Afløsning —, er forpligtet til at tage Hensyn til disse privatretlige Transaktioner; thi naar en Mand isølge en Overenskomst, som han har affluttet i Senhold til Loven, er berettiget til at modtage et bestemt Antal Tønder Korn in natura, maa han vel ogsaa være berettiget til at sælge det igjen, og har han fulgt det til en Mand i Senhold til en vis Lov, maa han ogsaa være berettiget til, naar man vil bryde ind og forandre dette Forhold, at forlange, at man tager Hensyn til den private Overenskomst, som han i Senhold til den bestaaende Lovgivning har affluttet. Naar det ærede Medlem siger, at det er en Uskik, at der gives Mere for Tiende in natura end Kapitelstaxten, saa gad jeg vidst, hvorpaa det ærede Medlem vil støtte denne Paaastand; thi det er i Senhold til Lovgivningen, at Tienden i Kvarven er bleven afløst enten til Tiendeydelse in natura eller til en Godtgjørelse efter Kapitelstaxt. Naar altsaa den Vedkommende modtager sit Korn, og det ved Modtagelsen er blevet hans, vilde det dog være ganske besynderligt, om man vilde forbyde ham for dette Korn at tage mere end Kapitelstaxten. Det er dog ikke ved Ydelsen af Tienden sat nogen som helst Pris paa dens Værdi. Rigesaa vel som den Paaagjældende maa kunne forære dette Korn bort og sælge det til halv Pris, ligesaa vist maa han kunne sælge det til den Pris, han kan faae. Nu har det viist sig at være en Erfaring paa Derne, at naar den Vedkommende i Senhold til den lovlige sluttede Overenskomst modtager sin Tiendeydelse in natura i Korn, kan han, naar han fører det til Kjøbmanden, faae en højere Pris; men naar dette er dokumentabelt, maa man erkjende den Vedkommende for berettiget til at modtage Erstatning, naar man vil, at han skal omsætte dette Korn til en Præstation i Penge. Det forekommer mig at være et saa rent og klart Forhold, som tænkes kan.

S. Madsen: Jeg har blot ønsket Ordret for at gjøre en Bemærkning over for den ærede Ministers Utttringer mod den Udtalelse, der er kommen fra det ærede Medlem for Aalborg Amts 5te Valgfreds (Holm), at det er en Uskik at tage mere end Kapitelstaxten. Jeg henholder mig i alt Besentligt til, hvad der er udtalt af det nævnte ærede Medlem. Thi vel kan det ikke bestrides, hvad den ærede Minister udtalte, at vedkommende Tiendeiejer har Lov til at tage for sin Tiende, hvad han mulig kan opnaa, og altsaa selvsjælgelig har Ret til at lade den bortfælge, om det endogsaa er ved offentlig Auktion; men lige saa vist, som jeg ikke bestrider denne Ret, lige saa vist fastholder jeg ligesuldt, at det er en Uskik at tage Mere, end hvad der kan opnaas efter Kapitelstaxt, idet det navnlig viser sig, at i alt Fald paa mange Steder Forholdet er forvansket, saa at det næsten er umuligt at levere Korn i saa gode Varer, som vedkommende Kjøbmand fordrer for at kunne svare den forhøjede Pris. Derved forulempes Tiendeyderne i høj Grad, og jeg tror derfor, at det er uberettiget at fordre mere end Kapitelstaxten. At lægge den Maalestof til Grund for det leverede Korn, at det skal staa i Forhold til det, som den vedkommende Tiendeyder leverer til sin Kjøbmand, naar han sælger Korn til ham, er vist nok heller ikke rigtigt; thi som Forholdene nu have udvillet sig, saaledes som Handelen med Korn i det Hele foregaar, er det blevet mere og mere almindeligt, at en hel Del tages bort, som Gieren selv beholder og ikke fører paa Markedet. Derfor tror jeg, at det er en urigtig Maalestof at lægge til Grund, at Tiendeyderne skulle levere Korn, som svarer til det, de føre paa Markedet som Handelsvare. Fra først af skulde Tienden tages paa Marken, og idet den senere er bleven slaaet endelig fast til et vist Kvantum, er man vist nok gaaet ud fra den Forudsætning, at den skulde leveres i en Bæse, der svarer til, hvad der avles paa Marken. Jeg mener altsaa, at det er en Uskik, naar der tages større Betaling end Kapitelstaxten, idet vedkommende Kjøbmand for at kunne svare denne større Betaling maa forulempe Tiendeyderne i en betydelig Grad, hvilket ogsaa paa mange Steder har viist sig at medføre meget Chikaneri. Jeg for mit Vedkommende skal udtale, at jeg er fuldkommen enig i Lovforslagets Princip, idet det frembyder stor Vanskelighed og for mange Smaafolk medfører Beføstning at faae et saa ringe Kvantum Tiende leveret, som de ere ansatte til; det er lidt og mange Gange forbundet med store Vanskeligheder at faae Kornet udmaalt